

skautský
dobrý skutek
2015

Jak na to (a proč)!

Dělejme svět lepším!

15.–24. květen 2015

www.skaut.cz/dobryskutek

dobryskutek@skaut.cz

Pilotní ročník celostátního projektu skautské služby společnosti

OBSAH

JAK NA TO (A PROČ)!	1
Proč Skautský dobrý skutek 2015?.....	3
Harmonogram Skautského dobrého skutku 2015	4
Jak vybrat s oddílem dobrý skutek?	4
Jak se přihlásit k účasti?	5
Jak najít partnerskou instituci a co dál?	5
Jak komunikovat s úřadem?.....	6
Jak získat prostředky na projekt?	6
Jak dát o vašem Skautském dobrém skutku vědět?.....	6
Bezpečnost práce – na co nezapomenout	7
Plán B	7
Hodnocení.....	8
Jak to dělají jinde?	8
Checklist Skautského dobrého skutku 2015	9
PŘÍLOHA 1	11
Body stezek, které je možné splnit	12
Vlčata a světlušky.....	12
Skauti a skautky	12
Roveři a rangers	13
PŘÍLOHA 2	15
Vzorové projekty	16
Sociální oblast	16
Zdravotní oblast	16
Oblast vzdělávání	17
Oblast životního prostředí	18
Oblast kultury	18
Komunitní oblast	19
PŘÍLOHA 3	21
Žebřík participace	22
Jak žebřík použít?	23

skautský dobrý skutek 2015

PROČ SKAUTSKÝ DOBRÝ SKUTEK 2015?

Dobrý skutek je jedním ze základních prvků skautské výchovy. Není složité z něj odvodit skautský zájem o okolí, o lidi v něm. Skautské oddíly i střediska v různé míře vstupují do svého okolí, aby nabídly svoji pomoc potřebnějším, pro roverský věk je služba jednoznačným imperativem. Je závazkem všech skautek a skautů dělat aspoň jeden dobrý skutek denně. Skautský dobrý skutek 2015 je příležitostí zkusit udělat společně něco většího. Společně v družině, oddílu nebo kmeni, ale také společně po celé zemi. Ve stejný čas.

Skautský dobrý skutek je pro každého, od světlušek přes rovery po oldskauty. Družiny či oddíly si samy vymýšlejí a vybírají své aktivity. Podle potřeb, které kolem sebe vidí, podle toho, co pokládají skautky a skauti za podstatné, podle toho, na co se cítí.

Zapojení do pilotního ročníku Skautského dobrého skutku vám může pomoci přitáhnout skautky a skauty k většímu zájmu o vlastní okolí. Může vám pomoci udělat někomu radost, ulehčit někomu jinému v nelehkém údělu, podat pomocnou ruku. Ale také s plněním nemalého množství bodů v cestičce, stezce nebo roverském programu. Může přispět tomu, aby se o vás ve vaší obci mluvilo. Záleží jen na vás, jak jej využijete. Zapojením se do pilotního ročníku a následným vypořádáním zpětné vazby můžete navíc významně ovlivnit budoucnost projektu.

Hlavními cíli konání pilotního ročníku Skautského dobrého skutku je posílit roli dobrého skutku a služby svému okolí jako významné součásti skautské výchovy a posílit dobré jméno skautingu ve společnosti a povědomí, že skautky a skauti jsou součástí komunit, v nichž žijí a aktivně působí.

HARMONOGRAM SKAUTSKÉHO DOBRÉHO SKUTKU 2015

Co vás čeká, když se rozhodnete do SDS 2015 zapojit? Celý průběh je jednoduchý, obsahuje jen pár podstatných kroků. To, jak náročné pro vás jednotlivé kroky budou, vyplyne z druhu aktivity, pro niž se sami rozhodnete. Kromě pevných termínů registrace a odevzdání zpětné vazby po průběhu jsou ostatní kroky spíše pomůckou a doporučením, kdy se jakým krokem zabývat. Rozsah i načasování je ale na vašem zvážení a především rozhodnutí.

- ▶ Rozhodnout se, že máte chuť se do SDS 2015 zapojit.
- ▶ Vymyslet s družinou, oddílem či kmenem váš dobrý skutek.
- ▶ Konzultovat váš záměr s možnou spolupracující organizací nebo místním úřadem.
- ▶ Přihlásit se k účasti na www.skaut.cz/dobryskutek do 30. dubna.
- ▶ Budete-li potřebovat a bude-li možnost, tak požádat o finanční podporu.
- ▶ Pracovat na přípravách ruku v ruce se spolupracující organizací.
- ▶ Propagovat vaši akci v místních médiích.
- ▶ Uskutečnit akci v termínu 15. až 24. května 2015.
- ▶ Provést vyhodnocení dobrého skutku spolu se všemi do něj zapojenými.
- ▶ Sepsat a odeslat jednoduchou závěrečnou zprávu a fotografie do 21. června.

Nebojte se, ke každému bodu v této metodice najdete pár rad, jak na to. V přílohách je i několik vzorových projektů.

JAK VYBRAT S ODDÍLEM DOBRÝ SKUTEK?

Skauting chce vychovávat aktivní mladé lidi, kteří se zajímají o svět kolem sebe a dokáží v něm s porozuměním něco dělat. Sebedůvěra a schopnosti, kterých je k tomu potřeba, se však budují postupně. Proto mají veřejně prospěšné projekty s oddílem a kmenem vedle cíle přispět společnosti a trochu zlepšit svět také významný vzdělávací rozměr. Chceme, aby byly prostorem, v němž si děti i dospělí účastníci trénují uplatňování svého vlivu a získávají tak důvěru v to, že mohou věci měnit. Zároveň by změna měla probíhat v partnerském dialogu s těmi, který se týká.

Participace, aktivní podíl na procesu, začíná tím, že účastníci plně chápou smysl dané akce a svou roli v ní, čím více ji pak sami utvářejí, tím více ji považují za svou. Základním kamenem je partnerský přístup mezi dospělým a dětmi, mezi vámi a těmi, kterým chcete pomoci.

Aby se vám lépe přemýšlelo o míře participace, kterou vaše akce naplní, nabízáme vám „žebřík participace“. Včetně návodu k použití jej najdete v příloze »*Žebřík participace*«.

Nenapadá vás žádný vhodný dobrý skutek? Podívejte se do přílohy »*Propojení se stezkami*« na seznam bodů stezek, které lze během SDS splnit nebo se inspiруйте v příloze »*Vzorové projekty*«.

Vymyslíte vhodnou aktivitu pro SDS v okolí vaší klubovny a zjišťujete, že s oddílem sídlíte v ideálním místě, kde je vše takové, jaké má být? Chcete udělat dobrý skutek a žádný na vás nezbyl? Zkuste se podívat i v okolí vašeho tábořiště nebo základny. Určitě najdete něco, co vám bude dávat smysl.

JAK SE PŘIHLÁSIT K ÚČASTI?

Na hlavní stránce SDS 2015 (www.skaut.cz/dobryskutek) najdete návod, jak se přihlásit. Není to nic složitého, nejsou potřeba žádné složité informace a o vyplnění těch základních se za vás postará skautIS.

JAK NAJÍT PARTNERSKOU INSTITUCI A CO DÁL?

Možná jste už vymysleli aktivitu, na kterou nikoho dalšího nepotřebujete. Vystačíte si s vaším oddílem, náradím v oddílovém skladu a několika páry pracovních rukavic. A to je v pořádku! Možná ale máte nápad, kde se bude hodit nějaký partner. Třeba proto, abyste aktivitu dělali společně, třeba proto, abyste aktivitu udělali pro něj. Ať už to bude místní sdružení dobrovolných hasičů, odbor životního prostředí na radnici nebo místní mateřská školka, pak je tu pro vás následujících pár rádků. Na co je dobré myslet?

- ▶ Spolupráce musí dávat smysl oběma stranám. Před prvním oslovením si sami pro sebe vyjasněte, co od spolupráce očekáváte. Tato představa se určitě může měnit a je to tak v pořádku, pomůže vám ale, když oslovení neprovedete „naslepo“.
- ▶ Nějakou spolupráci stačí domluvit po telefonu, na něco je lepší podat si ruku, něco se sluší napsat na papír. Přemýšlejte nad tím, jaká je ta vaše.

- ▶ Počítejte s tím, že spolupráce s někým dalším změní vaši představu o tom, jak by aktivita měla proběhnout. Nepočítejte s tím, že někomu dalšímu představíte svůj nápad a dostane se vám jen přikývnutí. Společné utváření aktivity je školou komunikace a spolupráce!

JAK KOMUNIKOVAT S ÚŘADEM?

Pokud se plánujete pustit do nějaké změny týkající se životního prostředí v obci, například do instalace ptačích budek, laviček nebo třeba nějakého úklidu, je nutné se předem domluvit s místním úřadem. Zjistěte, kdo má téma na úřadě na starost, v případě větší obce to bude nejspíš odbor správy majetku, a zamýšlenou změnu mu v dostatečném předstihu představte. Domluvte se společně na provedení. Obvykle to není nic složitého.

JAK ZÍSKAT PROSTŘEDKY NA PROJEKT?

V rámci Skautského dobrého skutku není třeba dělat nic velikého a finančně náročného. Ale to neznamená, že nebudete mít chuť uspořádat dobrý skutek, na který bude trochu peněz potřeba. Ať na materiál na stavbu lavičky, na barvu k natření plotu, nebo na pytle a ochranné pomůcky na úklid. Nebo třeba na ceny pro účastníky vašeho herního odpoledne. Společně s rozmyšlením dobrého skutku přemýšlejte, kde na něj získat podporu. Potřebné finance může mít k dispozici organizace, s níž budete spolupracovat. Možná vám dva tisíce ráda uvolní starostka vaší obce, případně pomůže tatínek jednoho ze členů oddílu, řemeslník, který věnuje potřebný materiál. Ve chvíli publikace metodiky existuje i možnost, že se podaří získat několik desítek tisíc na podporu dobrých skutků skrze Skautskou nadaci Jaroslava Foglara. Sledujte Křížovatku a www.skaut.cz/dobryskutek, jakmile budeme vědět víc, informace zveřejníme.

JAK DÁT O VAŠEM SKAUTSKÉM DOBRÉM SKUTKU VĚDĚT?

Vaše aktivita v rámci Skautského dobrého skutku vám může pomoci posílit dobré jméno skautingu ve vašem okolí. Jsou bezpochyby lidé, kterým dobrá zpráva udělá radost. I když se to občas nezdá, média se o dobré zprávy zajímají. Dejte příležitost, aby o vás mohla informovat. Co je k tomu dobré vědět?

- ▶ Na začátku května vám přijde vzorová tisková zpráva z ústředí. Samozřejmě můžete rozeslat tiskovou zprávu, kterou si sami připravíte, ale třeba vám vzorová zjednoduší práci.

- ▶ Komunikační tým Junáka nejen připraví vzorovou tiskovou zprávu pro vás, ale také osloví celostátní média, vy se proto soustřeďte jen na ta regionální.
- ▶ Má vaše středisko, okres nebo kraj mediálního zpravodaje/ku? Obráťte se na něj/ni předem. Bude mít kontakty na média. Pokud nikdo takový kolem vás není, kontakty na regionální média najdete snadno na internetu.
- ▶ Spolupracujte na své aktivitě v rámci Skautského dobrého skutku s partnerskou institucí (nizkoprahový klub, radnice, domov seniorů apod.)? Domluvte se s nimi a oslovte média společně.
- ▶ Více podkladů pro propagaci najdete na www.skaut.cz/propagace.

BEZPEČNOST PRÁCE – NA CO NEZAPOMENOUT

Ať už jste si vybrali aktivitu z kterékoli oblasti, nezapomínejte na bezpečnost nejen svou, ale i účastníků. Každá akce má svá specifika a my vám zde nemůžeme vypsat vše, na co si dát pozor. Zamyslete se proto, zda je vaše akce bezpečná a jaké nástrahy tam na vás číhají. Nezapomeňte si připravit vybavenou lékárníčku, v případě větší akce určete zdravotníka a jeho stanoviště. Pamatujte na dopravu, domluvte se případně s místní policií, aby na vaši akci dohlédla. Pokud budete pracovat s ostrými nástroji či používat jiné potenciálně nebezpečné pomůcky, tak účastníky poučte, jak se vším správně zacházet. V případě úrazu nezapomeňte, že každá skautská akce je pojištěna (informace, jak řešit pojistné události, najdete na křižovatce <http://krizovatka.skaut.cz/stredisko/majetek-a-hospodareni/pojisteni/urazove-pojisteni>). Budete mít na místě dostatek dospělých, kteří zajistí hladký průběh akce?

Pevně věříme, že vše vyjde a nikomu se nikde nic nestane, ale je důležité být připraven!

PLÁN B

Vybrali jste si svou oblast dobrého skutku, naplánovali skvělou aktivitu, všechno běží, jak má a teď už jen čekáte, až nastane den D. Máte ale připraven i plán B? Co když bude pršet či přijde bouřka? Hlavní host nedorazí? Termín SDS jsme pečlivě plánovali, samozřejmě je objednáno krásné počasí a štěstěna nám bude také nakloněna. Přesto si zajistěte dostatečné zázemí pro organizátory i účastníky akce, připravte náhradní program, který budete moct nasadit v případě

náhlé změny. Vždycky může nastat situace, kdy vedle vás nečekaně přistane UFO. Na všechny ostatní situace se můžete připravit.

HODNOCENÍ

Každá pořádná aktivita si zaslouží zhodnotit. A zvláště, když se jedná o pilotní, tedy testovací, ročník. Kromě běžného vyhodnocení, které si uděláte v oddíle/středisku sami, a zaslání krátké zprávy o průběhu akce včetně několika fotografií, od vás bude tým SDS tentokrát potřebovat zpětnou vazbu, aby bylo možné v roce 2016 podpořit skautské dobré skutky ještě lépe. Na co všechno se vás budeme ptát? Například na

- ▶ samotný záměr akce,
- ▶ základní parametry akce (termín, délka, název, grafika),
- ▶ použitelnost metodiky, praktické zkušenosti k jednotlivým kapitolám,
- ▶ zvolené „vzorové projekty“,
- ▶ systém přihlašování,
- ▶ informovanost o akci v rámci Junáka,
- ▶ a další.

Pro ty z vás, které nenapadá, jak vyhodnotit se skautkami a skauty výběr a provedení jejich Skautského dobrého skutku – zkuste se zaměřit třeba na:

- ▶ způsob, jakým jste v oddíle SDS vybírali a připravovali,
- ▶ změnu, kterou vaše činnost způsobila.

Náměty na aktivity zpětné vazby můžete najít třeba zde: http://kurzy.stribrna-reka.cz/upgrade/images/stories/skripta/zpetna_vazba_vzo8.pdf

JAK TO DĚLAJÍ JINDE?

Pokud nemáte žádné úžasné nápady a chtěli byste se inspirovat z již běžících zahraničních nebo tuzemských projektů, jste na správném místě. Asi největší inspirací pro Junáka je britský Scout Community Week (www.scouts.org.uk/scoutcommunityweek). Mezi další zajímavé projekty patří portugalských skautských 48 Horas Voluntariado (<http://48h.cne-escutismo.pt/>), německých (www.72stunden.de), českých (www.72hodin.cz) a slovenských (www.72hodin.sk) 72 hodin nebo plzeňský Anděl Fest (www.plzen2015.cz/cs/andelfest).

CHECKLIST SKAUTSKÉHO DOBRÉHO SKUTKU 2015

Přečtení metodiky Skautského dobrého skutku

Výběr projektu

Vyplnění přihlášky na www.skaut.cz/dobryskutek do 30. 4.

Výběr spolupracující organizace

Název organizace:
Kontaktní osoba:
tel.:
e-mail:

Rozpočet

Sehnání peněz / Žádost o grant

Komunikace s úřadem

Název odboru:
Kontaktní osoba:
tel.:
e-mail:

Propagace – informovat média

Název média:
Kontaktní osoba:
tel.:
e-mail:

Název média:
Kontaktní osoba:
tel.:
e-mail:

Tisk a rozvěšení plakátů

Realizace projektu 15.–24. května

Harmonogram	☐
Záložní plán	☐
Bezpečnost	☐
Pomůcky / materiál	☐
Zázemí	☐
Dokumentace	☐

Hodnocení v rámci jednotky

Odevzdaná dokumentace do 21. 6.

Zpětná vazba	☐
Závěrečná zpráva	☐
Foto / video	☐

Příloha 1

Propojení se stezkami

BODY STEZEK, KTERÉ JE MOŽNÉ SPLNIT

Zapojením do Skautského dobrého skutku lze splnit některé body z cestiček, stezek a odborek. Projděte si níže vypsáné body, které se mohou (ale nemusí, záleží na vašem výběru) týkat dobrého skutku právě vašeho oddílu. Náš výčet zřejmě není úplný, najdete-li další splnitelné body, pamatujte si to do zpětné vazby. Děkujeme!

Vlčata a světlušky

Příroda kolem nás, 3. st.

Se šestkou či smečkou najdeme a uklidíme drobný nepořádek (v lese nebo např. v potoce), a tím pomůžeme danému místu, které potom bude čistší a hezčí.

Skauti a skautky

Můj kamarád – Moje pomoc druhým, 1.–4. st.

1 – Společně s družinou se zúčastním nějaké dobrovolné pomoci potřebným (návštěva domova důchodců, sbírka pro psí útulek, zábavné odpoledne pro dětský domov, ...).

1 – Vyrobím s družinou dárky pro obyvatele domova důchodců (nebo děti z dětského domova) a předám je k Vánocům (nebo Velikonocům či jiné příležitosti).

2 – Budu se několikrát aktivně podílet na vymyšlení a uskutečnění dobrovolné pomoci těm, kteří ji od nás potřebují.

2 – Zúčastním se s oddílem projektu na podporu některé významné charitativní akce (např. Pomozte dětem!, Postavme školu v Africe apod.).

3 – Připravím pro družinu nebo oddíl program o některé z organizací, které pomáhají potřebným lidem (Člověk v tísni, Charita, Diakonie, ADRA, ...).

4 – Připravím pro oddíl prezentaci o potřebnosti charitativní činnosti a možnostech skautů se na ní podílet, nebo prezentuji výsledky sbírky, které jsme se zúčastnili (na co se peníze použily, jaké byly výsledky, ...).

4 – Podílím se na přípravě oddílové akce na podporu významného charitativního projektu (např. Pomozte dětem, Postavme školu v Africe, ...).

Můj domov – Družina jako tým, 3. st

3 – Se svou družinou uskutečnīm větší týmový úkol (větší hra po stanovištích pro mladší, oddílovou besídku, projekt na oddílové třídění odpadů, ...).

Svět okolo nás – Já, občan, 2.–4. st.

2 – Zúčastním se nějaké větší práce na pomoc blízkému okolí – sázení stromků, budování dětského hřiště apod.

3 – Vytvořím spolu s družinou seznam toho, co je v okolí klubovny problematické a co by se mělo nebo mohlo zlepšit. Alespoň jednu věc z toho uskutečnīm, nebo zjistím, kdo je oprávněný s tím něco udělat, a své nápady mu předám.

4 – Domluvim společnou akci (spolupráci) naší družiny/oddílu a jiné neziskové organizace.

Svět okolo nás – Různost světa, 4. st.

4 – Připravím s družinou akci v místním komunitním centru, volnočasovém klubu nebo podobném zařízení.

Odborky

Diakonie (milosrdná služba)

Panda – světový odznak ochrany přírody

Roveři a rangers

Projekty

Projekty jsou jednou ze složek roverského programu – vyberte si v kmeni společně aktivitu a udělejte dobrý skutek.

Příloha 2

Vzorové projekty

Jednotlivé projekty SDS jsme rozdělili do celkem 6 oblastí. Níže najdete několik nápadů, jak lze SDS pojmout.

Sociální oblast

Dopisy (Náročnost NORMAL)

V rámci této činnosti můžete zapojit opravdu celý oddíl, od benjamínků, kteří mohou kreslit obrázky, až po rovery, kteří mohou mladším pomáhat s překladem. Vyberte si nějakou zem, kde se z důvodů války, živelné pohromy či chudoby nemají tak dobře jako my a potěšte je svým dopisem. Nebo se můžete nechat inspirovat na <http://www.amnesty.cz/maraton/>. Jednoduchý program, který vám zabere buď jednu schůzku, nebo pár společných hodin o víkendu a zároveň jím uděláte dobrý skutek pro adresáty dopisů. Během kreslení či psaní si danou zemi můžete přiblížit, připravit si tematické občerstvení a dozvědět se více o problémech tamních lidí.

Zábavné odpoledne (Náročnost SUPER)

Najděte ve vašem městě vhodnou instituci a připravte pro její svěřence zábavné odpoledne. Může to být dětský domov či některý z nízkoprahových klubů (ČvT, IQ Roma Servis, ...). Zjistěte, jaké děti v těchto centrech žijí, jaká jsou jejich specifika a jaký program by je nejvíce bavil. Akci mohou připravit roverské kmeny či skautské oddíly. Představte účastníkům skauting u nich na zahradě nebo společně jděte na jednodenní výlet.

Další tipy?

Roverský kmen si může připravit různé nářadí a poté společně obcházet domy v sídlišti, zazvonit a zeptat se, zda dnes nepotřebují lidé s něčím pomoci. Případně je můžete obejít už dříve a naplánovat si činnosti na sobotní den, kdy pomůžete společně několika lidem. Uspořádejte sbírku „Postavme školu v Africe“, sbírku oblečení či hraček, zajděte do domova pro seniory a přečtěte tam svou oblíbenou knížku, zazpívejte pár písní nebo se jděte společně projít.

Zdravotní oblast

Dárcovství krve (Náročnost NORMAL)

Domluvte se s roverským kmenem a jděte společně darovat krev. Navzájem se podpoříte, nebudete se ničeho obávat (i když stejně není čeho) a uděláte dobrou věc.

Dárcovství krve a kostní dřeně (Náročnost SUPER)

Udělejte ve svém městě propagační akci, na které budete občany nabádat k bezplatnému dárcovství krve. Seznamte je s průběhem odběru, ať ví, že se není čeho bát. Můžete také připomenout, že dárci mají daňové úlevy. Ukažte na mapě, kde v okolí vašeho města máte transfúzní stanici. Naplánujte třeba 3 dny, na které pozvete nové dárce a pomůžete jim se na transfúzním oddělení zorientovat. Nezapomeňte takovou akci oznámit i v nemocnici, aby se na příliv nových dárců případně připravili. Vedle dárcovství krve určitě propagujte i zápis do registru kostní dřeně.

Další tipy?

Seznamte veřejnost se základy první pomoci a ukažte je ve školách nebo zkuste zmapovat vhodnost tras ve vašem městě či jeho okolí pro vozíčkáře.

Oblast vzdělávání

Férový piknik (Náročnost NORMAL)

Slyšeli jste už někdy o Fairtrade produktech? Uspořádejte u vás v parku piknik plný právě těchto produktů. Záleží jen na vás, zda to bude snídaně, poobědový zákusek s kávou či čaj o páté. Nakupte Fairtrade pochutiny a s příchozími diskutujte o tom, co Fairtrade znamená, jaké jsou jeho přínosy a proč je dobré tuto značku podporovat. Inspirovat se můžete třeba u neziskovky NaZemi. <http://www.nazemi.cz/fairtrade-dalsi-certifikace>

PC kurzy (Náročnost SUPER)

Někteří z vás mají doma určitě notebook a umí s ním zacházet. Co tyto své dovednosti předat starším lidem ve vašem okolí? Uspořádejte v klubovně PC kurz pro dospělé a seniory. Naučte je úplné základy – jak se počítač zapíná, jak si tam mohou uspořádat své fotky a dívat se na ně, napsat krátký dokument a také základní práci s internetovým prohlížečem, vyhledávání inzerátů, práci s e-mailem. Snažte se vše popisovat co nejjednodušeji a mějte dost trpělivosti. Určitě budete mít úspěch!

Další tipy?

Uspořádejte Festival kultur a seznamte veřejnost s rozdíly různých zemí či národností. Využijte našeho skvělého webu <http://www.rozumimefinancim.cz/> a uspořádejte akci zaměřenou na Finanční gramotnost.

Oblast životního prostředí

Výroba ptačích budek (Náročnost NORMAL)

Udělejte si s oddílem příjemné odpoledne v klubovně a vyrobte několik ptačích budek. Můžete samozřejmě pozvat i veřejnost. Poradte se s místním ornitologem, jací ptáci se v okolí vyskytují a jaké budky jsou pro ně vhodné. Společně budky rozvěste na správná místa a během roku je chodte kontrolovat.

Obnova vyhlídkových laviček (Náročnost SUPER)

Prochází vaším městem nějaká turistická značka, která poutníky dovede až na nedalekou vyhlídku či zříceninu? Jaké zázemí je tam pro návštěvníky dostupné? Některá stará lavička, na kterou se bojí každý sednout nebo tam není nic? Domluvte se KČT na obnově laviček „vaší“ turistické cesty.

Další tipy?

Společně můžete pomoci zasadit stromy či jiné rostliny ve vašem okolí. Vyčistit od odpadků parky či okolí řeky. Můžete také drobnými aktivitami podpořit třídění odpadu. Domluvte se na spolupráci s blízkou záchranou stanicí pro živočichy.

Oblast kultury

Jeden svět ve vašem kině (Náročnost NORMAL)

Každý z nás může uspořádat promítání filmů z festivalu Jeden svět. Ať už si domluvíte projekci v místním kině, kavárně či pozvete ostatní do vaší klubovny, můžete nabídnout několik zajímavých dokumentů a o daných tématech poté diskutovat. <http://www.jedensvet.cz/pit/>

Festival dobrého skutku (Náročnost SUPER)

Nebojíte se velkých věcí? Uspořádejte u vás festival Dobrého skutku. Pozvěte místní kapely, oslovte další spolky z města, zda nechtějí vystoupit, připravte doprovodný program, ve kterém využijete tipy z jiných oblastí.

Další tipy?

Sehrajte divadelní představení nebo pouliční koncert a potěšte kolemjdoucí. Uspořádejte besedu s pamětníky událostí významných pro vaši obec. Připravte na náměstí na jeden den živou knihovnu (http://cs.wikipedia.org/wiki/Projekt_Živá_knihovna), která pomáhá bořit předsudky.

Komunitní oblast

Komunitní kompost (Náročnost NORMAL)

Jak naložit s bioodpadem? Pro ty z vás, kteří mají zahradu, to není žádný problém. Založí si svůj kompost, kam budou kompostovatelný odpad házet. Pro ostatní můžete založit společný komunitní kompost, o který se budete v průběhu roku starat. Nezapomeňte obyvatelům ukázat, co do takového kompostu dávat a co naopak ne.

Odpočinkový ráj (Náročnost SUPER)

Oslovte místní samosprávu, zda není zapotřebí někde vytvořit nové lavičky nebo lépe rovnou přijďte s návrhy, kam byste nové lavičky umístili. Po dohodě je společně s oddílem vytvořte a instalujte. Nemusíte zůstat jen u klasických laviček. Co smotat své vlastní houpací síť a zavěsit je do parku?

Další tipy?

Uspořádejte komunitní bleší trh nebo připravte pouliční sousedskou slavnost.

Příloha 3

Žebřík participace

Skauting chce vychovávat aktivní mladé lidi, kteří se zajímají o svět kolem sebe a dokáží v něm s porozuměním něco dělat. Sebedůvěra a schopnosti, kterých je k tomu potřeba, se však budují postupně. Proto mají veřejně prospěšné projekty s oddílem a kmenem vedle cíle přispět společnosti a trochu zlepšit svět také významný vzdělávací rozměr. Chceme, aby byly prostorem, v němž si děti i dospělí účastníci trénují uplatňování svého vlivu a získávají tak důvěru v to, že mohou věci měnit. Zároveň by změna měla probíhat v partnerském dialogu s těmi, který se týká.

Participace, aktivní podíl na procesu, začíná tím, že účastníci plně chápou smysl dané akce a svou roli v ní, čím více ji pak sami utvářejí, tím více ji považují za svou. Základním kamenem je partnerský přístup mezi dospělým a dětmi, mezi vámi a těmi, kterým chcete pomoci.

Aby se vám lépe přemýšlelo o míře participace, kterou vaše akce naplní, nabízíme „žebřík participace“. Žebřík lze využít k reflexi spolupráce s těmi, kterým chceme pomoci, ovšem příklady jsme volili pro zapojování dětí.

Metaforu žebříku vytvořil Sherry Arnstein¹ jako nástroj analýzy občanské participace. Pro téma participace mladých lidí formuloval jednotlivé kategorie Roger Hart ve své esejí pro UNESCO.² Každý stupeň odpovídá míře vlivu, kterou má člověk na výsledek nějakého procesu. Stoupání po žebříku ukazuje vizi zvyšování míry účasti na věcech veřejných.

Jednotlivé stupně neurčují míru správnosti, protože v různém kontextu se hodí různá míra participace. Určitě se však chtějte vyhnout prázdnému rituálu falešné participace prvních příček. A proč na nejvyšší osmé příčce oproti očekávání není samostatná akce dětí, ale stojí tam dětmi iniciovaná akce v dialogu s dospělými? Protože vedle samostatnosti a sebedůvěry stojí jako důležitá demokratická hodnota otevřenost a dialog jako předpoklad skutečného partnerství.

1) ARNSTEIN, Sherry R. *A Ladder of Citizen Participation*. JAIP, Vol. 35, No. 4, July 1969, pp. 216–224.

2) HART, Roger A. *Children's Participation: From tokenism to citizenship*. UNICEF 1992

JAK ŽEBŘÍK POUŽÍT?

S oddílovou radou či kmenem si namalujte na zemi čáru, která bude představovat míru participace dětí. Na začátek umístěte minulé či plánované akce čistě podle subjektivního odhadu každý z vás na čáru a navzájem si zdůvodněte proč.

Potom představte žebřík a ve skupinkách si projděte jednotlivé stupně žebříku.

Na jakém stupni se podle popisu jednotlivých příček vaše akce umístila?

Co by se muselo změnit, aby se vaše akce posunula do vyšších pater?

Podle vašich odpovědí upravte svůj plán.

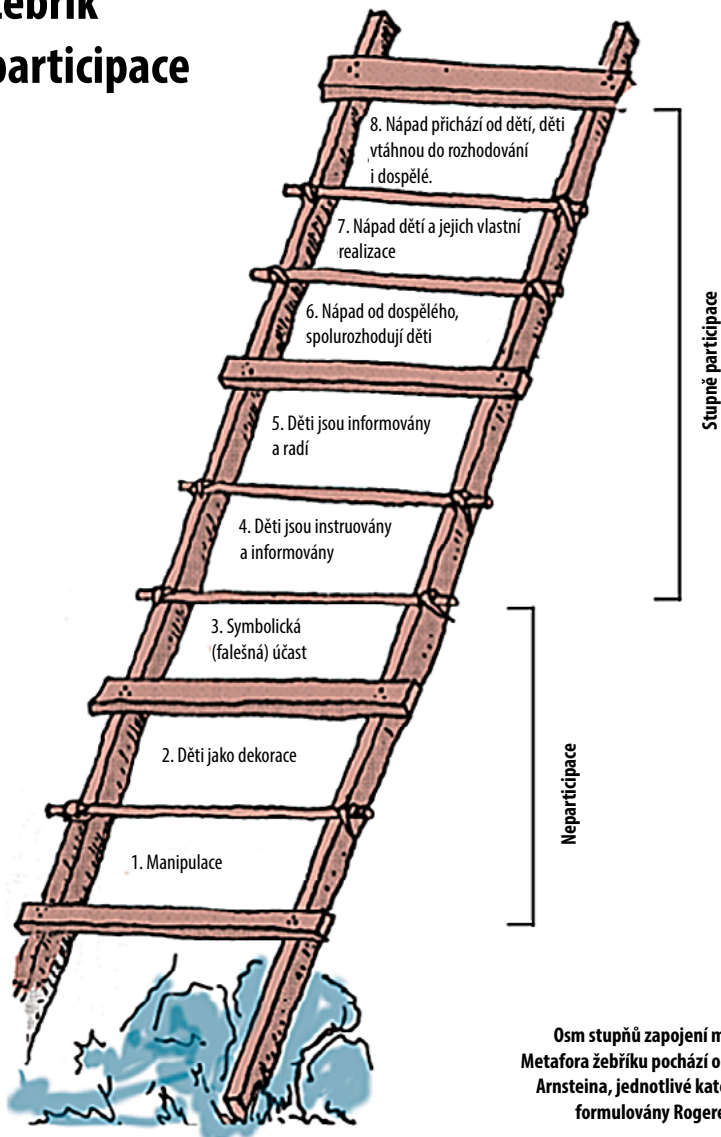
Po ukončení akce přivzvěte k reflexi a hodnocení také děti a partnery.

Eva Malířová – Dajda
Skauti na Zemi (www.nazemi.cz/skauti)

Tato aktivita byla realizována s finanční podporou Evropské unie. Obsah přílohy je zcela na odpovědnosti NaZemi a jako takový nemůže být považován za stanovisko Evropské unie. Projekt byl podpořen z prostředků Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu zahraniční rozvojové spolupráce ČR.

Žebřík participace

Osm stupňů zapojení mladých lidí
Metafora žebříku pochází od Sherryho
Arnsteina, jednotlivé kategorie byly
formulovány Rogerem Hartem.

STUPEŇ PARTICIPACE	POPIS	PŘÍKLAD
8. Nápad přichází od dětí, děti vtáhnou do rozhodování i dospělí	Mladí lidé iniciují projekty a rozhodování je sdíleno s dospělými. Tyto projekty zplnomocňují mladé lidi, ale zároveň jim umožňují učit se z životních zkušeností a vědomostí dospělých. Na procesu se podílejí společně.	Děti navrhnou, že by chtěly něco udělat proti chudobě, a přizvou k tomu vedoucí. Vedoucí připraví programy, které umožní porozumět souvislostem nerovnosti, jejím příčinám a důsledkům. Společně vyberou příčinu, jejíž odraz vidí i ve své komunitě. Vedoucí podporuje děti v určení cíle, plánu a realizaci malé akce, která by se příčinou zabývala. Jednou ze součástí plánu je i realizace finanční sbírky, jejíž jedna část je věnována organizaci, která ve městě pomáhá lidem bez domova v jejich seberealizaci, a druhá podporuje podobný projekt ve slumu Kibera v Keni.
7. Nápad dětí a jejich vlastní realizace	Tento krok nastane, když mladí lidé iniciují a vedou projekt, role dospělého je formou motivační či mentorskou. Děti odpovídají za proces.	Poté, co děti viděly dokument o historických příčinách současné nerovnosti ve světě, napadne je, že by chtěly něco udělat. Navrhnou, že napíší příběhy chudých lidí v našem městě a udělají z toho výstavu. Vedoucí se aktivit neúčastní, skauti si proces a výstavu koncipují sami.
6. Nápad od dospělého, spolurozhodují děti	Dospělí iniciují projekty, ale rozhodují společně s mladými lidmi. Děti hrají významnou úlohu v rozhodovacím procesu.	Vedoucí zařadil do programu téma příčin chudoby v naší zemi i ve světě. Po dvou schůzkách, na nichž téma s oddílem prozkoumávali, přijde s návrhem využít Mezinárodní den za vymýcení chudoby pro nějakou veřejně prospěšnou akci oddílu, která by přispívala ke zmírňování chudoby. Vymyslí několik variant. Poté společně s dětmi rozhodne o tom, co chtějí dělat.

STUPEŇ PARTICIPACE	POPIS	PŘÍKLAD
5. Děti jsou informovány a radí	Dospělí iniciují projekt, ale mladí lidé jsou přizváni na poradu. Mladí lidé jsou informováni o tom, jak jejich příspěvek bude využit, ale výsledné rozhodnutí provedou dospělí.	Vedoucí oddílu plánují program k připomenutí 17. října jako Mezinárodního dne za vymýcení chudoby, a navrhnou, že děti budou realizovat finanční sbírku, která půjde na výstavbu školy v Etiopii a přizvou skauty a skautky ke konzultaci detailů (např. vybírat peníze, jakým způsobem a kde získávat peníze atd.). Děti ví, jak se bude s jejich podněty pracovat, výsledné rozhodnutí dělají vedoucí.
4. Děti jsou instruovány a informovány	Mladým lidem jsou dány specifické role a jsou informováni o tom, jak a proč jsou zapojeni.	Vedoucí oddílu plánují program k připomenutí 17. října jako Mezinárodního dne za vymýcení chudoby – děti budou realizovat finanční sbírku, která půjde na výstavbu školy v Etiopii. Vedoucí sami rozhodli, že chudobu chtějí zmírňovat podporou vzdělávání dětí v Etiopii a že to bude formou finanční sbírky. Skauti a skautky jsou informováni o podobě vzdělávání v Etiopii a o projektu na jeho podporu. Vedoucí dětem rozdají úkoly k propagaci a zajištění sbírky.
NEPARTICIPACE		
3. Symbolická (falešná) účast	Zdá se, že mladí lidé mají slovo, ale ve skutečnosti mají malou či vůbec žádnou možnost rozhodovat, co budou dělat nebo jak budou participovat. Skauti a skautky se mohou projevit a vedoucí jsou rádi, že mají něco na srdci, ale ve skutečnosti neposlouchají, co děti opravdu říkají.	Jedno nebo několik dětí je vybráno, aby na střediskové radě promluvilo o tom, jaké veřejně prospěšné akce by mělo středisko dělat, s tím, že prezentuje „hlas dětí“ střediska. Není jasné, jak a proč bylo vybráno zrovna toto dítě, koho ve skutečnosti reprezentuje a jeho názor nemá reálný vliv na plánování a realizaci prospěšných akcí.

STUPEŇ PARTICIPACE	POPIS	PŘÍKLAD
2. Děti jako dekorace	Mladí lidé jsou používáni k podpoření cíle dospělých, ale dospělí nepředstírají, že je cíl osobním zájmem mladého člověka. Děti mohou něco říct nebo udělat, ale nemají žádná další práva a jejich zapojení nepřináší žádné důsledky.	Děti jsou přizvány, aby zpívaly na koncertě, který organizuje středisko. Výtěžek ze vstupného bude poslán na nějaké charitativní účely. O tom, kam se peníze pošlou, rozhodují dospělí.
1. Manipulace	Dospělí využívají mladé lidi, aby posílili své záměry, a předstírají, že tento cíl je cílem mladého člověka. Děti jsou manipulovány, aby se splnily dlouhodobé cíle dospělých.	Děti jsou poslány do ulic, aby vybíraly peníze, že pomohou dobré věci. Navíc dětem lidé spíše dají peníze. Děti o tom nic moc neví, nikdo se jich na nic neptal. Sběrka navíc může být prezentována tak, že děti vymyslely jak pomáhat dětem v Africe.

Skautský dobrý skutek 2015

Autoři Eva Malířová – Dajda (Skauti na Zemi),
Kristýna Menclová – Tynus (SDS 2015), Michal Půta – MPík (SDS 2015),
Eliška Trnková – Upírek (SDS 2015), Petr Vaněk – Permoník (SDS 2015)

Grafika SDS David Urban – Ňuf

Sazba dokumentu Marek Bárta

Vydal

Junák – český skaut, z. s.
Tiskové a distribuční centrum
Senovážné nám. 24, 110 00 Praha 1
Praha 2015
www.skaut.cz/obchod

SKAUTSKÝ DOBRÝ SKUTEK 2015

15. – 24. květen 2015

www.skaut.cz/dobryskutek

dobryskutek@skaut.cz